

Naturvernforbundet
Trøndelag

Solstad_kommunalteknikk@outlook.com

Steinkjer, 28.10.2023

Kopi:

postmottak@hoylandet.no

Høylandet kommune, Vargeia 1, 7877 Høylandet.

Dette brevet sendes på vegne av: Høylandet Jeger- og fiskerforening og Naturvernforbundet i Trøndelag.

Innspill til reguleringsplan for utvidelse av Skarland massetak. Høylandet kommune.

Viser til reguleringsplan for utvidelse av Skarland massetak og vi vil nå komme med våre innspill til denne. Siden oppstarten av Skarland grustak har forvaltningen blitt mer bevisst på utfordringene med slike tiltak og det er nye krav og føringer for hva som forventes utredet før tillatelser blir gitt. Som en del av dette vil vi fremme noen punkter som det er verdt å utrede og få klarhet i.

Hovedmomenter vi ønsker skal på plass, utredes eller få klarhet i er:

- Forholdene for Sjørret, ål og elvemuslinger i og rundt Litlåa/Skarlandlitlåa, Kjolgbekken og bekkeløp innenfor planområdet må kartlegges.
- Hvilke midler er satt av til tilbakeføring av eksisterende massetak, og hvordan er status for dette sett opp mot plan fra 2017?
- Krav om at midler for tilbakeføring til naturformål i nytt planområde blir satt av og avklart før igangsetting.
- Krav om karbonregnskap når det kommer til registrert myr som er klassifisert som lite omdannet djupmyr.
- Solide kantsoner rundt vannforekomster må sikres.

FORUM FOR
NATUR OG FRILUFTSLIV
TRØNDELAG

Kjøpmannsgata 12, 7500 Stjørdal

trondelag@fnf-nett.no / 97 72 62 63
www.fnf-nett.no/trondelag

Org. nr.: 916627831

Forholdene for sjøørret i Litlåa/Skarlandlitlåa, Kjolgbekken og bekkeløp i tilknytting til planområdet.

Sjøørret er viktig for vassdragene på Høylandet og ellers i Norge. Både som økologisk faktor og i forbindelse med rekreasjonsfiske. Gjennom mange år så har bestanden av sjøørret gått ned, og årsakene til dette er sammensett. Faktorer som næringstilgang, forurensing, lakselus og forstyrrelser av leve- og gyteområder fører til at sjøørreten blir negativt påvirket både i ferskvanns- og saltvannsfasen. For planområdet og aktiviteten som blir foreslått der er det spesielt forurensing gjennom avrenning og vibrasjoner som kan være problematisk, sammen med endrede avrenningsmønster og nedbørsmønster som er ventet i fremtiden. Mye av dette vil bli behandlet i søknad om utslippstillatelser senere, men det er gunstig å se problematikken tidlig å se på alternative løsninger og steder som ikke har disse utfordringene.

Fjerning av Raummyrshaugen vil ha effekt for de naturlige prosessene som foregår rundt Kjolgbekken.

Dalformer som den mellom Raummyrshaugen og Brennheugen med sine bratte parti gir ofte naturlig fuktige forhold som fører til raskere naturlige prosesser. Dette kan gi forhold for spesielle arter og det må derfor kartlegges. Med raskere prosesser følger mer død vegetasjon og et rikere biologisk mangfold, spesielt gjennom en bredere insektsfauna som er viktig for livet i elve- og bekkeløp. Vegetasjon rundt elve- og bekkeløp gir og en viss sikring mot jord- og sørpeskred som følge av ekstremnedbør. Dette er spesielt viktig i områder som er eller egner seg som gyteområder, vi kommer mer inn på bruk av kantvegetasjon senere under punktet om klimaendringer.

Elvemuslinger.

Elvemuslinger har tidligere blitt registrert i Søråa og det er naturlig å tenke at forekomster også finnes i sideelver og bekker. Ved en eventuell fjerning av vegetasjon på Raummyrshagen er det fare for at store mengder jord kan komme på avveie på grunn av regn. En antar at en slik påvirkning vil påvirke yngre generasjoner av elvemuslinger og at generasjoner kan gå tapt i områder som blir slammet til. En må derfor vite mer om vannforekomstene rundt for å kunne sikre det for fremtiden, enten gjennom å ikke tillate drift eller legge opp driften på en skånsom måte.

Ål.

Ål er registrert i flere steder i området rundt, blant annet i Kjolgtjønna av Norsk institutt for Naturforskning. Det er naturlig å tenke at denne registrerte ålen har svømt opp Kjolgbekken og at denne veien for Ålen må sikres.

Ålen har sammen med elvemuslingen og ørreten fått mye mer fokus de siste årene, spesielt når det kommer til å sikre forskjellige funksjonsområder artene er avhengige av. Det må derfor kartlegges godt slik at slike områder sikres for fremtiden.

Hvilke midler er satt av til tilbakeføring av eksisterende massetak, og hvordan er status for dette sett opp mot plan fra 2017?

Et slikt prosjekt har en del følger for klima og miljø og en må derfor følge tett kva krav som blir stilt og følge opp disse kravene.

I 2017 var det som vedlegg til søknad om driftskonsesjon av Direktoratet for mineralforvaltning en Driftsplan for Skarland grustak¹. Der ser vi at en del av tidligere uttak er omgjort til jordbruksareal, det er flott å se at dette blir nyttet i dag. Driftsplanen presenter også 3 etapper med revegetering som et av elementa i prosessen med tilbakeføring av arealene. Der skal etappe 1 skal revegeteres først når etappe 3 er i gang.

Hva er status og prognosen for denne revegeteringen i dag?
Hvilke midler er avsatt til tilbakeføring og revegetering?

Det må stilles krav om at før en kan sette i gang med drift, må det settes av tilstrekkelig med midler i fond til revegetering og tilbakeføring av økosystemtenester i hele planområdet. Her må fokus legges på at elve- og bekkeløp blir ivaretatt på best mulig måte.

Det er naturlig å se på hele området som en helhet når det kommer til revegetering, det er derfor nyttig å kartlegge status og prognose for revegetering av eksisterende felt.

Karbonregnskap når det kommer til registrert lite omdannet djupmyr.

Norsk institutt for naturforskning har i kartløsningen til Naturbase.no registrert et område med djup lite omdannet myr. Det har med gode grunner blitt mer fokus på bevaring av myrområder, da spesielt på grunn av myrenes evne til å holde tilbake vann ved store nedbørsmengder og dens evne til å lagre karbon (CO₂).

For å kunne vurdere positive og negative aspekter opp mot hverandre så må en ha gode data å basere beslutningen på. Et karbonregnskap er et viktig verktøy i en slik vurdering.

Vibrasjoner og aktivitet fra ny drift.

Ved utvidingen av området vil det med ny drift bli mer vibrasjoner i grunnen og støy fra anlegget. Vibrasjoner og fyllinger fra drift kan føre til skredfare, som kan ødelegge tilgang på gyteområder og deler av elve- og bekkeløp for sjøørreten og andre arter.

Grunnforhold som er følsomme for poretrykkøkning, har store variasjoner i overvann og som har kvartærgeologiske og lokale topografiske forhold som kan føre til stor infiltrering av vann i grunnen er følsomme for vibrasjoner og det er derfor skredfare involvert.

Så ved slike tiltak så er det viktig at grunnforholdene er kjent og at stabiliteten vurderes av geotekniker.

¹ https://dirmin.no/sites/default/files/horingsvedlegg_for_skarland_grustak_i_hoylandet_kommune.pdf

Klimaendringer og sjøørret.

Vitenskapelig råd for lakseforvaltning har i år kommet ut med en ny temarapport med en trusselvurdering for sjøørreten² Her blir klimaendringer plassert relativt høyt på risikoaksen da vi i dag har en mangel på tiltak som sikrer sjøørreten. Påvirkningene er ofte indirekte gjennom prosesser rundt vassdrag eller mer direkte som oppvarming av vann og fordampning. Et viktig tiltak som blir nevnt er sikring av en god kantsone med skog rundt rennende vann som er med på å redusere oppvarming, redusere erosjon og bidrar med mange andre økosystemtenester.

Vi håper beslutninger vil bygge på et godt grunnlag av data fra kartlegginger og vurderinger. Sjøørreten, elvemuslingen og ålen er arter som vi må sikre både på grunnlag av naturens egenverdi og for våre etterkommere som har krav på å vokse opp med intakt natur og naturoplevelser.

Ved vurderinger videre kan vi godt kontaktes for innspill.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Trøndelag

Åsmund Nordgulen
Vikarierende Fylkeskoordinator
FNF Trøndelag

Forum for Natur og Friluftsliv Trøndelag er et samarbeidsnettverk mellom 16 natur- og friluftsansjoner i Trøndelag: FIVH-Trondheim, Naturvernforbundet i Trøndelag, Norges Jeger- og Fiskerforbund i Sør-Trøndelag, Norges Jeger- og Fiskerforbund i Nord-Trøndelag, Norsk Botanisk forening Trøndelagsavdelinga, Norsk Ornitologisk Forening avdeling Trøndelag, Syklistenes Landsforening, Trondhjems Turistforening, Nord-Trøndelag Turistforening, Trondheim Turmarsjforening, Trondheim kajakkklubb, Bioveier i byen, 4H Trøndelag, Trøndelag krets av NSF, Røde Kors Nord-Trøndelag, Nord-Trøndelag orienteringskrets og Det norske hageselskap i Nord-Trøndelag

² <https://brage.nina.no/nina-xmlui/bitstream/handle/11250/3093719/Temarapport12.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

FORUM FOR
NATUR OG FRILUFTSLIV
TRØNDELAG

Kjøpmannsgata 12, 7500 Stjørdal

trondelag@fnf-nett.no / 97 72 62 63
www.fnf-nett.no/trondelag

Org. nr.: 916627831